

II КОЛОКВИЈУМ МАШИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ

Име и презиме: _____

Број индекса: _____

1. Механички преносници снаге могу бити: (0,2 поена)

- а) фриксиони, са еластичним обвојним елементом, зупчани и ланчани;
- б) преносници трењем и озубљени преносници;
- в) посредни и непосредни;
- г) електрични, пнеуматски и хидраулични;
- д) покретни и непокретни.

2. Преносни однос механичких преносника снаге је: (0,3 поена)

а) $u = \frac{n_1}{n_2} = \frac{\omega_1}{\omega_2} = \frac{d_2}{d_1}$ б) $u = \frac{n_1}{n_2} = \frac{\omega_1}{\omega_2} = \frac{d_2}{d_1} = \frac{z_2}{z_1}$ в) $u = \frac{T_{iz}}{T_{ul}} = \frac{n_1}{n_2} = \frac{P_{iz}}{P_{ul}}$

г) $u = \frac{\eta_1}{\eta_2} = \frac{n_1}{n_2} = \frac{a_1}{a_2}$ д) $tg \delta_1 = \frac{1}{u}$; $tg \delta_2 = u$ за $\Sigma = 90^\circ$

3. Према положају осе вратила, механички преносници могу бити: (0,3 поена)

- а) за паралелне осе обртања и за вишестепена вратила;
- б) за паралелне осе обртања и за ручно управљана вратила;
- в) у хоризонталној, вертикалној и косој равни;
- г) за укрштене осе вратила и мимоилазне осе вратила;
- д) за паралелне осе вратила, за осе вратила која се секу и за мимоилазне осе вратила.

4. Према променљивости преносног односа, разликујемо: (0,2 поена)

- а) преносник са константним преносним односом – варијатор;
- б) преносник са променљивим преносним односом – редуктор;
- в) преносник са константним преносним односом, $u > 1$ за $d_2 > d_1$;
- г) преносник са променљивим преносним односом, $u > 1$ за $d_2 > d_1$;
- д) преносник са константним или променљивим преносним односом.

5. Затезање еластичног обвојног елемента се врши: (0,3 поена)

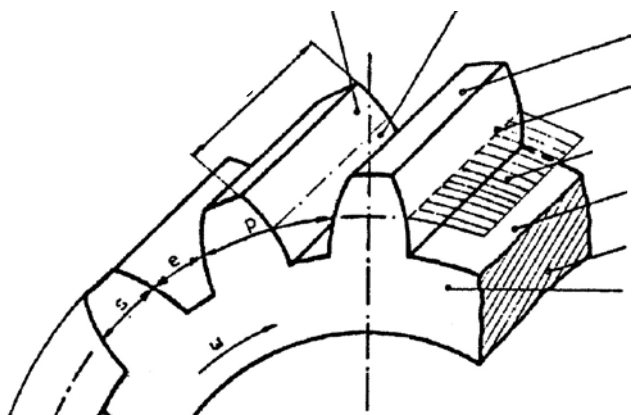
- а) опругом;   б) котуром затезачем;   в) покретним навојним паром;
- г) тежином и реактивним обртним моментом;   д) сопственом тежином каиша.

6. Ремен може бити: (0,2 поена)

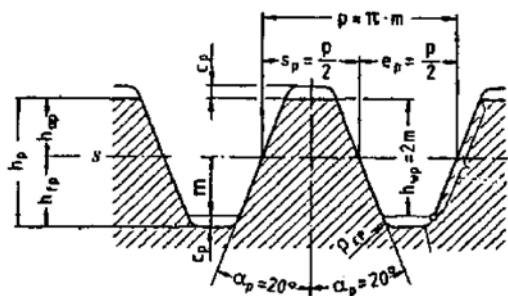
- а) нормални;   б) уски;   в) са ребрима;   г) зупчани;   д) плjosнати.

7. Зупчаници су машински елементи који се могу _____ око једне осе, а састоје се из _____ у облику точка на чијем се ободу начазе равномерно распоређени _____, а између зуба се налази међузубље. (0,3 поена)

Упишите називе означених површина и равни на цилиндричном зупчанику на слици: (0,7 поена)

8. Стандардни профил цилиндричних еволвентних зупчаника према SRPS M.C1.016 дат је на слици где су ознаке: (0,5 поена)

p - _____
 _____
 α_p - _____
 _____
 h_p - _____
 _____

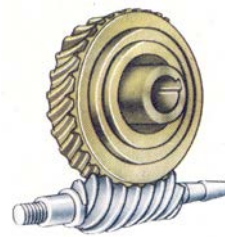
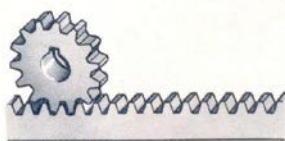
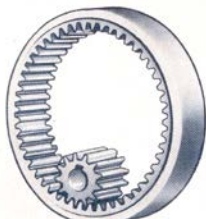
9. Модул зупчаника има вредност: (0,5 поена)

10. Подела зупчаника извршена је према _____ зупца; на зупчанике са _____ профилем и зупчанике са _____ профилем. Према бочној линији зупца разликујемо: _____.

(0,5 поена)

11. Подела зупчаних парова према _____ оса обртања може бити: (1 поен)

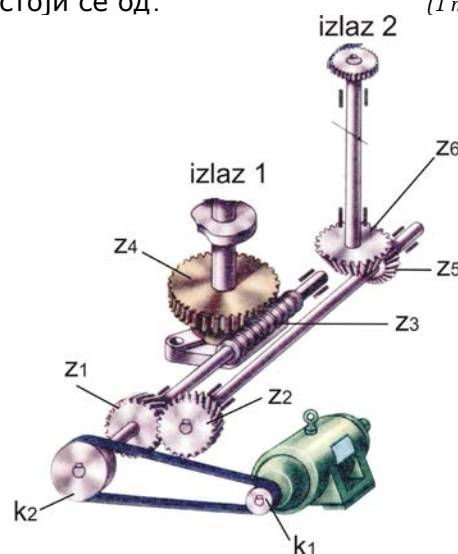
а) _____ б) _____ в) _____

12. Осовине су _____, а вратила _____

13. Сложени преносник на слици је са грађањем снаге и састоји се од: (1 поен)

- а) _____ пара $k_1 - k_2$
 за _____ осе обртања,
 б) _____ пара $z_1 - z_2$
 за _____ осе обртања,
 в) _____ пара $z_3 - z_4$
 за _____ осе обртања,
 г) _____ пара $z_5 - z_6$
 за осе обртања _____.

14. Снага електромотора сложеног преносника на слици има вредност: (2 поен)

$$P_{em} =$$

15. Преносник на слици покреће електромотор снаге 10 kW и са 1050 min^{-1}

(7 поена)

и састоји се од укупно 6 зупчаника спрегнутих у 3 зупчеста пара.

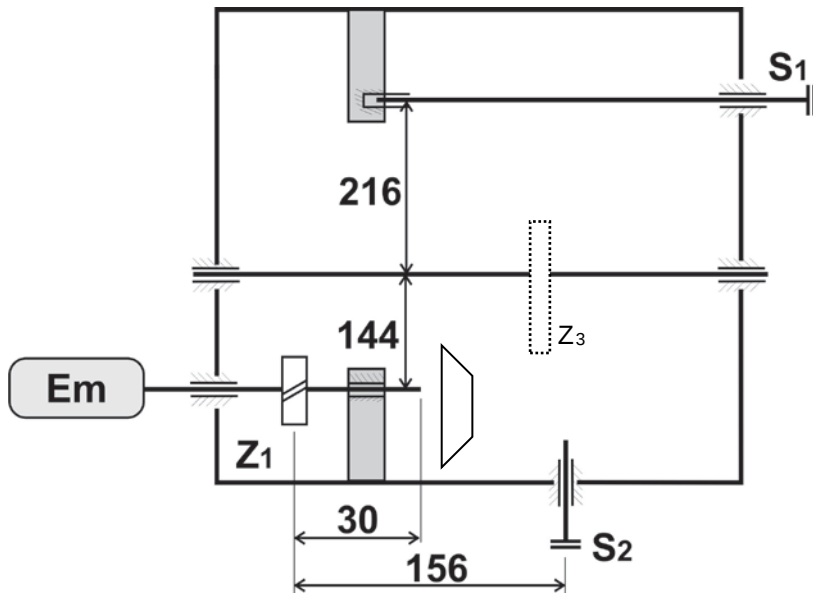
Позната су међуосна растојања која су искотирана на скици преносника (ван размере).

Ако је број обртаја на спојници $S_1 = 75 \text{ min}^{-1}$, а на спојници $S_2 = 175 \text{ min}^{-1}$,

изабрати зупчесте парове тако да је овај систем могућ.

Познато је да је модул цилиндричних зупчаних парова $m_n = 2,4$; а модул осталих зупчаника је $m_e = 3$.

Колики је број обртаја на спојницама S_1 и S_2 ?

$$Z_1 = 24, \quad d_1 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$Z_2 = \underline{\hspace{2cm}} \quad d_2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$Z_3 = \underline{\hspace{2cm}} \quad d_3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$Z_4 = \underline{\hspace{2cm}} \quad d_4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$Z_5 = \underline{\hspace{2cm}} \quad d_5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$Z_6 = \underline{\hspace{2cm}} \quad d_6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

16. За виртуални преносник на слици, $z_1=20$, $z_2=60$, $z_3=15$, $z_4=45$, и $z_5=15$, (5 поен)
познат је модул цилиндричног зупчистог пара $m_n = 3$,
као и модул конусних зупчаника $m_e = 10$,
- 1) Израчунати укупне димензије кућишта редуктора l_1 и l_2 као и осно растојање a ,
  - 2) Означити где се јављају губитци (уписати ознаке за степене искоришћења),

